חידושי הרי"מ על התורה — משפטים

ברש"י ז"ל מסיני כבר פירשנו שאעפ"י שהמשפטים מובנים עפ"י השכל צריכין לידע כי רק המשפט לאלקים כמ"ש אא"ז מו"ר ז"ל ע"ש וכתבו חז"ל לפניהם כו' לא תעלה על דעתך כו' יש להבין מדוע עלה על דעת משרע"ה כן שלא יאמר להם רק כמצות אנשים מלומדה אמנם י"ל כנ"ל שירא להגיד להם הטעמים שיסברו כי משכל האדם המשפט כנ"ל ולזה נאמר לו שיוכל להבינם ושלא יטעו בזה. אולם עוד נ"ל בזה כי הטעמים גבוהים מגוף המשפטים כנודע בחי' הטעמים הוא הדבר בעולם התענוג והמחשבה כנודע ולזאת צריך משרע"ה ליטול רשות לגלות להם טעמי מצות ופי' לא אטריח עצמי היינו עצמיותי דרגא דילי' בחי' דעת התורה כו' לכך כו' לפניהם כלומר שהמשפט בידם כו' שדבוקין בטעמים ממילא גבוהים מהמשפטים ויכולין להטות המשפט עפ"י טעם כי היודע הטעם יודע לחלק חלוקים בסוד אם אין דעת הבדלה מנין והיינו שהמשפט בידים ע"י הבנת הטעם כנ"ל והבן כ"ז:

עבד עברי עבד שהוא עברי פי' מי שהוא עבד שהוא עברי ועיקר שהוא עבד מעברי זה היפוך עבדים שפי' עבדים שהוא סט"א של נ' שערי בינה שזה מצרים ע"כ כמ"ש במ"א באורך. וזה עבדים וזה קריעת י"ם שכשהי' בסוף נקרע הים כמ"ש פי' כחצות אני יוצא שכשמגיעים למדרגה גדולה שלהם נגלה עיקר המכיוון וכלם בטלין ומבוטלין וזה כסמו ים וזהו תהומות יכסימו וזה צללו כעופרת במים אדירים שנתברר שאדיר במרום ד' וזה אדירים ועי' במ"ש מו"ר ז"ל פי' אדר ותבין ונתברר מי כמוכה:

ועבדתם ד' אלקיכם וברך כו' לא כתיב ויברך וי"ל כי האדם יבריך וירכיב וישתתף הפרנסה באמצעית עבדות ד' והוא סוד ברהמ"ז ובקיצור בכל ענין סוד מ"ש חכז"ל סוף ברכות שדברו בכבוד אכסניא ע"ש המארח ת"ח בתוך ביתו כו' ע"ש:

ואמרנו בסיום המסכתא באלעקסאנדר כי זה קאי על איברי אדם שנקרא מחנה כמ"ש כי ד' אלקיך מתהלך בקרב מחניך כו' וזה נקרא דרך ואורח כי התורה כלה קודש אבל דרך הוא בשדה וכדומה והיינו באדם בעודנו בעוה"ז ומניח דרך קדוש באבריו:

אשר ד' אלקיך מתהלך כנ"ל וזה פי' מארח ת"ח כי בחי' זה נקרא ת"ח כי החכמה קודש ח"ש בחי' אנשי קודש כמ"ש במ"א פי"ז כי הלומד מהחכמה והמשכת המעשה אחריו ת"ח וזה פי' בעה"ב בוצע ואורח מברך. כי זה האורח הוא הנותן ברכה שע"י דרך זה נמשך ברכה וחיים וברכה וז"ש ובירך את לחמך כו' כנ"ל וע"ז והסירותי מחלה כי החלאים ע"י אכילה הנפרכת מהקדושה כמובן:

ויחזו כו' ויאכלו וישתו ברש"י ז"ל מתוך אכילה ושתי' וכדומה שכ' בס' אור המאיר בשה"ק ר"ב זללה"ה הפי' בהמשכת הקדושה תוך אכילה ושתי' ע"ש וא"כ מה חטאם. אמנם כי ויחזו פי' שאינם

כן בעצמיותם רק בחי' ראי' והסתכלות וזה כעין חכמתו מרובה ממעשיו כנ"ל ובתרגום דמיין להון כאכלין כו' שהי' נראה שדבוקים ממש ובאמת כ' רק ויחזו כנ"ל ותחת רגליו כו' כעצם השמים לטוהר ע"ש עצם מעצמי ולזאת יקרא אשה כי זנב ארי' ארי' נקרא והמשכיל יבין: